

21. 07 – 125 років

Гемінгвей Ернест – (21 липня 1899 – 2 липня 1961) – американський письменник і журналіст, лауреат Нобелівської премії з літератури (1954), лауреат Пулітцерівської премії (1953).

Народився Ернест Гемінгвей в багатому містечку Оук-Парк, що у передмісті Чикаго штату Іллінойс, США. Майбутній письменник ріс у культурній, забезпеченій родині, і батьки, кожен по-своєму, намагалися спрямувати його інтереси. Його батько, Кларенс Гемінгвей працював дерматологом, а його мати, Грейс Голл, була оперною співачкою, вчителькою музики і художницею. Ернест був другою дитиною в сім'ї (першою була донька Марселіна). Його назвали на честь діда Ернеста, маминого батька. Проте, власне ім'я Гемінгвею не подобалося, і він пов'язував його з наївним, навіть дурнуватим, героєм комедійної п'єси Оскара Вайлда «Як важливо бути серйозним».

Мати майбутнього письменника наполягала на заняттях музикою (заставляла грати на віолончелі і змушувала сина співати в церковному хорі). Як він сам пізніше зазначав, музичного таланту в нього зовсім не було, він сердився на матір. Але пізніше відзначав, що уроки музики були корисними для його творчості.

1911 – у 12 років хлопчик отримав у подарунок від дідуся однозарядну рушницю, про що запам'ятав на все життя. Дружба між Ернестом і дідусем зміцнилася, і він часто згадував його у своїх творах.

Відтоді полювання було головною пристрастю хлопчика. Бо коли майбутньому письменнику було 4 роки, батько навчав його полюванню та ловлі риби. Саме мисливство та рибальство мали вплив на тематику його творів.

Гемінгвей отримав освіту, навчаючись у граматичній школі та школі «Рівер форест хай скул». У шкільні роки захоплювався спортом (футболом і боксом) та літературною творчістю.

1917 – після закінчення навчання виїхав до Канзас-Сіті, де влаштувався репортером-стажистом в газеті «Стар», яка стала його першою журналістською школою.

1918 – записавшись шофером американського загону Червоного Хреста, на 19 році життя відправився на італо-австрійський фронт Першої світової війни.

У ніч на 9 липня 1918 року Гемінгвей, рятуючи пораненого італійського снайпера, потрапив під вогонь австрійських кулеметів і мінометів, був тяжко поранений під Фоссальта-ді-П'яве. Незважаючи на свої ушкодження, він залишився допомагати пораненим солдатам. Ось що 18-річний Гемінгвей сказав про цей інцидент: *«Коли ти йдеш на війну*

хлопчаком, маєш величезну ілюзію безсмертя. Вбивають інших; не тебе... Але потім, коли тебе серйозно раять уперше, ти втрачаєш цю ілюзію і знаєш, що це може статися і з тобою».

У шпиталі з нього витягнули 28 осколків, при цьому на тілі Ернеста було більше двохсот ран. Незабаром його перевезли до Мілана, де прострілений колінний суглоб лікарі замінили алюмінієвим протезом. Ернест кульгав на одну ногу.

У військовому шпиталі він закохався у медсестру Агнес фон Куровські, яка не відповіла йому взаємністю. Вона була старша за 19-річного Ерні на 8 років. Агнеса стала першою жінкою, яка кинула його, жорстоко посміявшись над недосвідченим юнаком. Але вона ж виявилася і останньою, оскільки право піти з тих пір він

залишав лише за собою. Про це стверджував біограф письменника Джефрі Мейерс у своїй книжці «Гемінгвей: Біографія».

Цю першу в своєму житті любов і першу зраду він не тільки запам'ятав на все життя, але й змалював у своєму романі «Прощавай, зброє!».

1919 – 21 січня після тривалого лікування, яке вимагало серії операцій, демобілізувався і повернувся до США. Про нього писали всі центральні газети як про першого американця, пораненого на італійському фронті. Король Італії нагородив Гемінгвея срібною медаллю «За військову звитягу» і «Військовим хрестом».

Після повернення Ернест влаштувався працювати в канадську газету «Торонто дейлі стар». Вільний від репортерської діяльності час він присвячував літературній творчості. У цей період зближився з літераторами, які об'єдналися навколо відомого американського письменника Ш. Андерсона.

Хемінгвей та Хедлі у 1922 році

1921 – 22-річний Гемінгвей вперше одружується. Піаністка Елізабет Хедлі Річардсон, була старша за нього на 7 років. До речі, йому добре «писалося» лише тоді, коли він був закоханий.

1922 – подружжя переїхало до Парижа, в місто, про яке Ернест давно мріяв. Він їхав в якості кореспондента канадської газети. Звідси надсилав європейські кореспонденції і тут поступово увійшов у групу провідних літературних корифеїв – Ф. С. Фітцджеральда, Гертруди Стайн і Езри Паунд, котрі оцінили праці юнака. У Парижі в 20-ті роки Гемінгвей бачився з Дж. Джойсом.

Ці події він описав в своїх мемуарах «Свято, яке завжди з тобою», легендарній книжці, що відтворює яскравий образ післявоєнного Парижа 20-х років ХХ століття.

Основним його місцем проживання був Париж, однак він дуже багато подорожував, бо захоплювався гірськими лижами, полюванням і рибальством.

Про першу дружину Гемінгвея критики зазвичай відгукуються, як про піаністку, яка не відбулася, ускладнюючи життя талановитому письменнику. Вона в грудні 1922 року втратила валізу з його повним архівом, залишивши письменника без рядка. Любов Хедлі й Ернеста витримала бідність, поневіряння, безробіття, депресію, війну, але тріснула, коли до письменника прийшла слава. Хедлі розділила з Ернестом кращі роки його богемного життя в Латинському кварталі Парижа і подарувала йому сина Джека. «У ті роки ми були дуже бідні і дуже щасливі», – писав Хемінгвей незадовго до смерті. А ще Гемінгвей пережив зради і додав в скарбничку досвіду розлучення.

1923 – Гемінгвей опублікував першу книгу «Три оповідання і десять віршів», після чого відмовився від журналістської роботи заради того, щоб повністю зосередитися на художній творчості.

1924 – була видана книга «У наш час», яка принесла популярність письменникові.

1925–1935 – Період розквіту таланту і слави письменника. Протягом цього десятиліття з'явилися і набули широкої популярності його *романи*:

- «Фієста» («І сходить сонце», 1926),
- «Прощавай, зброе!» (1929),
- збірки оповідань «Чоловіки без жінок» (1927),
- «Переможець не отримує нічого» (1933),
- нарисово-публіцистичні та автобіографічні книги
- «Смерть пополудні» (1932),
- «Зелені пагорби Африки» (1935).

Перший по-справжньому письменницький успіх прийшов до Гемінгвея у 1926 році після виходу в світ «І сонце сходить» або «Фієста», песимістичного, але водночас блискучого роману про «втрачене покоління» французьких та іспанських репатріантів 1920-х років.

Післявоєнні роки Гемінгвей повністю присвятив літературі.

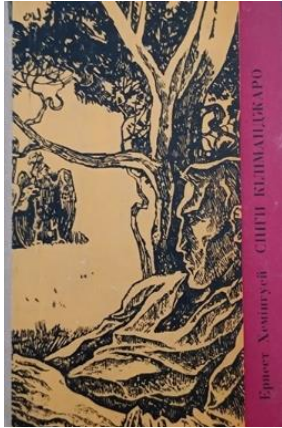
Автор здобув широку популярність завдяки своїм романам та оповіданням, а також завдяки активному та наповненому пригодами життю. Його лаконічний і насичений стиль оповіді відіграв значну роль у літературі ХХ століття.

1927 – другий шлюб письменника. Поліна (Паулін) Пфайфер, дочка заможних американських католиків і редакторка паризького журналу «Вог»,

була на чотири роки старша Ернеста, але, головне, набагато досвідченіша наївної Хедлі. Подружившись з нею, Поліна отримала можливість скільки завгодно бачитися з Ернестом, який на той час став вже досить відомим автором. У підсумку, Ернест розлучився з Хедлі і в 1927 році одружився на Поліні. Молоді переїхали в Штати, в містечко Кі-Уест у Флориді. Поліна народила чоловікові двох синів – Патріка та Грегорі.

1932 – вийшов на екрани знятий за однойменним романом кінофільм «Прощавай, зброе!», який публіка зустріла із захопленням.

1933 – Гемінгвей, його дружина Паулін (Поліна) та їх друг з Кі-Уеста вирушили у тримісячну подорож Східною Африкою. Мрією Ернеста було повторити легендарне полювання 26-го президента США Теодора Рузвельта. Незважаючи на те, що під час подорожі письменник-мандрівник переніс амебну дизентерію, поїздка вийшла продуктивною як у плані полювання (письменник підстрелив трьох левів, більше 20 антилоп, великого буйвола та ін.), так і в плані вражень, які згодом були описані ним у романах «Зелені пагорби Африки», «Сніги Кіліманджаро», «Недовге щастя Френсіса Макомбера».

Кажуть, що Гемінгвей захворів на «зоряну хворобу» саме в Кі-Уесті, оскільки гроші родини Пауліни перетворили його життя на низку задоволень. Він тижнями рибалив на Багамах зі своїми приятелями, їздив із дружиною на сафарі до Африки та влаштував у своєму будинку «котячий Голлівуд» – він називав своїх кішок іменами голлівудських зірок. Серед них: Спенсер Трейсі, Одрі Хепберн, Чарлі Чаплін, Софія Лорен тощо. Всього у письменника було 20 котів.

1937–1940 – цей період у творчості Гемінгвея називають іспанським. Він був кардинально інший період, пов'язаний з участю письменника в Іспанській революції, під час якої він був військовим кореспондентом.

В Іспанії письменнику подобалося все – клімат, менталітет, сонце, кухня та, звісно, вино й корида. Цей досвід дав йому багато нових ідей для репортажів, нарисів та оповідань. Під вогнем на передовій він зняв хроніку «Іспанська земля», що отримала широкий резонанс у США.

1940 – враження від побаченого в Іспанії Гемінгвей поклав в основу свого роману «По кому подзвін», що приніс йому світову популярність і розійшовся мільйонним тиражем. І саме після цього успіху він вперше впав у глибоку депресію.

Третій шлюб Гемінгвея спочатку був приречений: надто сильні й егоцентричні особистості опинилися під одним дахом. Досить відома журналістка й письменниця Марта Гелхорн рішуче відмовилася піти в тінь

знаменитого чоловіка і підписувати свої твори ім'ям Марта Гемінгвей. До того ж Гем був і залишався в глибині душі патріархальним американцем. Закохуючись в незалежних і розумних жінок, він зовсім не вмів з ними жити.

Марта, незважаючи на розум, не уникла помилок попередніх місис Гемінгвей. А коли йшла від Ернеста, з гіркотою сказала йому на прощання, що сім років, проведених разом, були для неї роками рабства у самого жорстокого з рабовласників...

1943 – письменник поїхав до воюючої Європи, щоб висвітлювати там хід військових дій Другої світової війни для журналу «Colliers». Марта, яка мала їхати разом з ним, трохи затрималася. Це вирішило її долю. За час її відсутності Ернест-ловелас познайомився із кореспонденткою журналу «Time» на ім'я Мері Велч Ноель, якій судилося стати його четвертою дружиною. З цією жінкою, єдиною з усіх, Гемінгвей розмовляв, коли депресія змушувала його мріяти про самогубство. Мері прощала йому грубість, запої, зради, адже він був казково талановитий.

Діти Гемінгвея дорікали їй в безвольності. *«Ви нічого не розумієте, –* відповідала вона. *– Я – дружина, а не поліцейський»*. Мері змогла пожертвувати кар'єрою заради сім'ї, але це не вберегло її від крутої вдачі чоловіка. Неодноразово вона ставала жертвою жорстоких словесних образ і спалахів люті з його боку.

Сумний факт був такий, що один із останніх романів письменника – **«Там за рікою, в затінку дерев»**, формально був присвячений дружині Мері, а фактично – останньому захопленню письменника. Ним стала 19-річна Адріана Іванчич, красива і талановита дівчина з сім'ї далматських мореплавців. Ця любов залишилася платонічною.

Черговий спад у творчості Гемінгвея намітився під кінець Другої світової війни. Депресія прогресувала.

1949 – письменник переїхав на Кубу в свою віллу Фінка Віхія, де відновив літературну діяльність. Там написав повість «Старий і море» (1952), за яку отримав 2 премії.

1953-го подорожуючи в Африці, потрапив у серйозну авіакатастрофу.

1956-го Гемінгвей почав роботу над автобіографічною книгою про Париж 1920-х років – «Свято, яке завжди з тобою», яка вийшла тільки після смерті письменника.

1959 – Фідель Кастро прийшов до влади на Кубі.

1960 – письменник повернувся до США в Айдахо.

Гемінгвей страждав від низки серйозних захворювань. Крім того, близькі люди відзначали погіршення його психічного стану. За словами

його дружини Мері Велш , Хемінгвей став повною протилежністю тому, ким він був раніше – з товариського, повного життя чоловіка з енергією, що б'є через край, він перетворився на замкнутого і мовчазного.

У 1960 році він лікувався в клініці Майо в Рочестері (штат Міннесота) з діагнозом депресії і серйозного розумового розладу. Йому здавалося (чи це так і було насправді), що за ним всюди слідкують агенти ФБР і що всюди розставлені жучки, телефони прослуховуються, пошта прочитується, банківський рахунок постійно перевіряється. Він міг прийняти випадкових перехожих за агентів.

На початку 1980-х років, коли архівна справа письменника у ФБР була розсекречена, факт стеження за письменником підтвердився – за останні п'ять років життя письменника у справу було додано два нові повідомлення. 2 липня 2011 року в рубриці «Думки» газети «The New York Times» друг і біограф письменника А. Хотчнер висловив версію, що ФБР дійсно активно стежило за Гемінгвеем.

Після повернення з лікарні Гемінгвей вкоротив собі віку, вистрілювши собі в лоба з мисливської рушниці, яку подарував йому його дідусь. Це відбулося 2 липня 1961 року.

Крім самого Ернеста Гемінгвея, наклали на себе руки його батько, сестра Керол, брат Лестер і онука Марго.

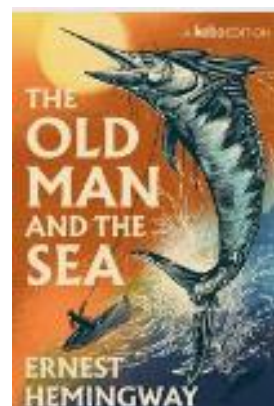
На могилі Гемінгвея написано: «Найбільше в житті він любив осінь. Жовте, тепле осіннє листя, що пливе річкою на спинах форелей, а зверху синє безвітряне небо. Тепер він буде частиною всього цього назавжди». Сини, кохані та вдячні шанувальники називали Гемінгвея: «Тато».

За своє життя письменник написав та опублікував 7 романів, 6 збірників оповідань та 2 документальні роботи. Додаткові роботи, до яких належать 3 романи, 4 збірки оповідань, 3 документальні праці, опубліковано **посмертно**. Багато з його праць вважаються класикою американської літератури. До речі, письменник із недовірою ставився до похвали літературних критиків та шанувальників своєї творчості.

Твори Ернеста Гемінгвея

Романи:

- «І сходить сонце» (1926),
- «Прощавай, зброе!» (1929),
- «Маєш і не маєш» (1937),
- «По кому подзвін» (1940),
- «За річкою, в затінку дерев» (1950),
- «Старий і море» (1952),

«Острови поміж течій» (1970),
 «Райський сад» (1986),
 «Світанкова правда» (1999).

Літературні твори, що були опубліковані після смерті письменника:

«Свято, яке завжди з тобою» (1964),
 «П'ята колона» і 4 розповіді про Іспанську громадянську війну (1969),
 «Острови в потоці» (1970),
 «Розповіді про Ніка Адамса» (1972),
 «Небезпечне літо» (1985),
 «Райський сад» (1986),
 «Повна збірка коротких розповідей Ернеста Гемінгвея» (1987),
 «Світанкова правда» (1999).

За неймовірний таланти журналісти «Нью-Йорк Таймс» назвали Гемінгвея найважливішим автором із часів В. Шекспіра.

За численними творами письменника з 1832 по 2008 рік створено біля 20-ти американських та британських художніх фільмів, 7 телевізійних картин. «Прощавай, зброе!», «Старий і море», «По кому подзвін» мають по 2 екранізації.

Вшанування пам'яті:

Вулиця Ернеста Гемінгвея є у містах Бостон, Париж, Піттсбург, Мадрид.

У 1993 році на його честь названо малу планету 3656 Гемінгвей.

Садиба «Фінка Віхія» (будинок з вежею) у Сан-Франциско-де-Паула (Куба), поблизу Гавани, де Гемінгвей жив і працював з 1939 по 1960 рік, після смерті письменника разом із обстановкою, великою колекцією зброї, мисливськими трофеями та бібліотекою (понад 5 тис. томів) його вдова Мері Велш передала в дар кубинському народу. За рішенням уряду літературно-меморіальний музей перебуває під охороною держави.

Неподалік музею, у рибальському селі Кохімар, коштом рибалок поставлено бронзовий пам'ятник письменнику.

В готелі Ambos Mundos (Гавана) досі збережена кімната Гемінгвея як міні-музей.

Будинок-музей Гемінгвея за адресою Уайтхед-стріт розташований на острові Кі-Уест (Key West) у штаті Флорида, набув статусу пам'ятника літературної спадщини.

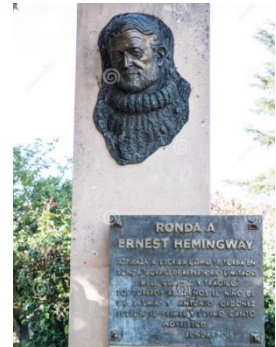
Життю письменника присвячено низку кінематографічних робіт.

Поштові служби різних країн неодноразово випускали марки, присвячені Гемінгвею: Куба (1963, 1972, 1999, 2010, 2013, 2016), Чехословаччина (1968) , Парагвай (1977) , США (1989), Швеція (1990), Демократична Республіка Конго (2001), Гвінея (2007), Республіка Македонія (2011), В'єтнам (2011), Того (2011), Сьєрра-Леоне (2017).

В Україні єдиний пам'ятник Гемінгвея встановлено у Харкові (2012) біля арт-пабу «Старий Хем» на вул. Іванова, 8. Скульптор – Олександр Шамрай.

Меморіальна дошка на честь Ернеста Гемінгвея розташована в Paseo de Blas перед кільцем кориди в місті Ронди (Іспанія).

Пам'ятник письменника є в одному із барів Памплони (місто на півночі Іспанії). В 1923-му Гемінгвей вперше відвідав іспанську Памплону під час знаменитого фестивалю

Сан-Фермін. Письменника по-справжньому зачарувала корида, і він повертався до цих місць знову і знову. 1925-го, відвідавши фестиваль втретє, письменник приступив до одного зі своїх найзнаменитіших творів – «І сходить сонце». Йому знадобилося лише вісім тижнів, щоб завершити роман.

Усі люди діляться на дві категорії: ті, з якими легко, і так само легко без них, і ті, з якими складно, але неможливо без них.

Е. Гемінгвей

Він обожнював сафарі, не боявся заходити в клітку з левами і ледь не загинув у лісовій пожежі... Ернест Гемінгвей пройшов дві світові війни і не раз був смертельно поранений, та вижив. Бо понад усе любив життя, яке було варте захопливої книги. Тому і не міг примиритися з думкою, що воно минає так швидко...

(З ютубу)

У своїй промові подяки Хемінгвей сказав: «Премія – це повія, яка може спокусити і заразити поганою хворобою. Я знав, що рано чи пізно і я отримаю її, а вона отримає мене. А ви знаєте, хто вона, ця блудниця на ім'я слава? Маленька сестра смерті».

[https://vseosvita.ua/library/ernest-heminguej-cikavi-fakti-z-biografii-399571.html](https://vseosvita.ua/library/ernest-heminguej-cikavi-fakti-z-zhittja-pis'mennika-399571.html) (Цікаві факти з життя письменника)

<https://svitppt.com.ua/zarubizhna-literatura/heminguey.html> (Презентація на тему: Хемінгвей/Гемінгвей)

<https://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printit.php?tid=4376> (Ернест Хемінгвей (Гемінгвей). Біографія. УкрЛіб)

https://www.youtube.com/watch?v=DZ_x920IHGI (Письменник і людина: Ернест Хемінгвей/Гемінгвей)

<https://www.youtube.com/watch?v=ITvuH8w7fFY> (Ернест Гемінгвей – нестримний ловелас і один із найвидатніших літераторів 20 століття)

https://znaj.ua/history/lyubov-tvorchist-i-druzhyny-zhyttya-ernesta-hemingueya#google_vignette (Любов, творчість і дружини: життя Ернеста Хемінгуея/Гемінгвей)

<https://gdz4you.com/prezentaciyi/svitova-literatura/ernest-heminguej-21864/> (Презентація на тему «Ернест Хемінгвей/Гемінгвей»)

<https://www.shukach.com/ru/node/43899> (Пам'ятник письменнику Ернесту Гемінгвею у м. Харкові. Є біографія)

<https://citasofera.top/ernest-heminguej-czytaty/> (Ернест Гемінгвей. Цитати)